

**REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU**

WK/6130/73/25/4/2023

Gdańsk, dnia 22 grudnia 2023 r.

**Pan
Piotr Laniecki
Wójt Gminy Morzeszczyn**

sprawa: Wystąpienie pokontrolne.

Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku przeprowadził na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. *o regionalnych izbach obrachunkowych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. *w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania* (Dz. U. Nr 167, poz. 1747) w okresie od dnia 12 lipca do dnia 3 listopada 2023 r. kontrolę kompleksową gminy Morzeszczyn.

Wyniki kontroli zostały ujęte w protokole podpisanym przez obie strony w dniu 3 listopada 2023 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono Panu Wójtowi.

Celem kontroli – obejmującej lata: 2019 - 2022 oraz inne okresy w razie potrzeby – zgodnie z postanowieniami art. 5 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych*, było sprawdzenie prawidłowości realizacji przez organ wykonawczy uchwał Rady Gminy i innych zadań w zakresie gospodarki finansowej oraz zamówień publicznych.

Z ustaleń kontroli wynika, że w kierowanej przez Pana jednostce część zadań wykonywana była z naruszeniem przepisów zawartych w aktach prawnych regulujących zasady gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych.

Do najistotniejszych nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli należy zaliczyć:

1. ewidencjonowanie niektórych zdarzeń gospodarczych niezgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. *w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz zasadami (polityką) rachunkowości wprowadzonymi Zarządzeniem Nr 2/2018 Wójta Gminy Morzeszczyn z dnia 2 stycznia 2018 r. *w sprawie przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Gminy w Morzeszczynie*, a mianowicie:

- a) niezachowanie (w 2 przypadkach w 2022 r.) na koncie 133 – *Rachunek budżetu* zgodności obrotów z obrotami wynikającymi z otrzymanych wyciągów bankowych, czym naruszono postanowienia części II – *Opis kont* pkt 1 załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia – str. 23 i 33 protokołu.

Zgodnie z opisem kont zawartym w części II – *Opis kont* pkt 1 załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia konto 133 służy do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na bankowych rachunkach budżetu. Zapisy na koncie 133 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem;

- b) przypadki nieterminowego dokonywania zapisów księgowych:

- ujęcie w latach: 2021 – 2022 na koncie 011 – *Środki trwałe* operacji nabycia/odbioru robót (7 na 11 środków trwałych poddanych kontroli) – opóźnienie wyniosło od 1 do 11 miesięcy, czym naruszono art. 20 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 oraz art. 24 ust. 1 *ustawy o rachunkowości* w zw. z § 26 ust. 2 ww. rozporządzenia – str. 98, 134 - 135 protokołu,
- ujęcie/wyksięgowanie w 2022 r. na koncie 013 – *Pozostałe środki trwałe* operacji przyjęcia/likwidacji (2 na 8 pozostałych środków trwałych poddanych kontroli) – opóźnienie wyniosło 5 i 15 miesięcy – str. 135 - 136 protokołu,
- nieujęcie w 2022 r. w księgach rachunkowych kosztów okresu sprawozdawczego (miesiąca), którego dotyczyły (14 na 100 poddanych kontroli) – str. 73 - 75 protokołu.

Stosownie do wskazanych przepisów *ustawy o rachunkowości* do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z jego treścią ekonomiczną, a księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

Natomiast zgodnie z treścią § 26 ust. 2 ww. rozporządzenia okresem sprawozdawczym jest miesiąc;

- c) przypadki nieprawidłowego ujmowania/zaniechania ujęcia w 2022 r. zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych:

- nieujęcie na koncie 310 – *Materiały* stanu paliwa na dzień 31 grudnia 2022 r. w kwocie 2.729,48 zł, czego wymagały postanowienia polityki rachunkowości – str. 138 - 139 protokołu.

Zgodnie z opisem kont zawartym w polityce rachunkowości konto 310 – *Materiały* służy do ewidencji zapasów materiałów znajdujących się w magazynach oraz do ustalenia na dzień bilansowy stanu materiałów odpisanych w koszty na dzień zakupu;

- dwukrotne ujęcie na koncie 011 – *Środki trwałe* 2 środków trwałych o łącznej wartości 173.010 zł, czym naruszono art. 20 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 oraz art. 24 ww. ustawy – str. 135 protokołu.

W myśl wskazanych przepisów do ksiąg rachunkowych należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie zgodnie z jego treścią ekonomiczną, a księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco;

- d) przypadki niedokonania w 2022 r. prawnego zaangażowania wydatków na koncie 998 – *Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego* (15 dowodów księgowych na 35 poddanych kontroli), czym naruszono art. 24 ust. 1 *ustawy o rachunkowości* oraz postanowienia części II – *Opis kont* ust. 2 Konta pozabilansowe pkt 9 załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia – str. 75 protokołu.

Z opisu konta 998 zawartego w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia wynika, że służy ono do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku

budżetowego oraz w planie finansowym niewygasających wydatków budżetowych ujętych do realizacji w danym roku budżetowym. Na stronie Ma konta 998 ujmuje się zaangażowanie wydatków, czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym.

Natomiast w myśl art. 24 ust. 1 cyt. ustawy księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i na bieżąco.

Ewidencja zaangażowania wydatków budżetowych winna być prowadzona sukcesywnie w ciągu roku w odniesieniu do poszczególnych zdarzeń gospodarczych występujących w danym okresie sprawozdawczym.

2. Przypadki nieprawidłowości dotyczących przeprowadzenia i rozliczenia w jednostce inwentaryzacji, a mianowicie:

a) przeprowadzenie w 2021 r. inwentaryzacji:

– dróg gminnych,

– wartości niematerialnych i prawnych,

metodą spisu ich ilości z natury zamiast drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 1 i 3 *ustawy o rachunkowości* – str. 139 - 140 protokołu.

W myśl art. 26 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów pieniężnych (z wyjątkiem zgromadzonych na rachunkach bankowych), papierów wartościowych w postaci materialnej, rzeczowych składników aktywów obrotowych, środków trwałych oraz nieruchomości zaliczonych do inwestycji, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 1 pkt 3 tej ustawy, a także maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie - drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic.

Natomiast stosownie do brzmienia art. 26 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy oraz wymienionych w pkt 1 i 2 tej ustawy, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników (weryfikacji).

Inwentaryzację dróg jako środków trwałych (które analogicznie jak grunty nie zmieniają miejsca swojej lokalizacji) należy przeprowadzać metodą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników. W tym przypadku właściwym jest uznanie wystąpienia przesłanki „znacznego utrudnienia dostępu do środków trwałych” (o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy) związanej z trudnościami technicznymi przeprowadzenia pomiaru dróg wymaganego do właściwego przeprowadzenia spisu z natury.

Natomiast w sytuacji, gdy celem inwentaryzacji będzie stwierdzenie m. in. stanu technicznego danej drogi, wskazane jest przeprowadzenie inwentaryzacji drogą spisu z natury poprzez dokonanie jej pomiarów w terenie.

W opisanym przypadku, przy braku dokonania realnego pomiaru dróg, właściwą metodą inwentaryzacji było porównanie danych ksiąg rachunkowych

z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników (weryfikacja).
(por. <http://www.poradnikksiegowego.pl/arttykul,94,3898,inwentaryzacja-drogi-zaliczonej-do-srodkow-trwalych.html>);

b) zaniechanie przeprowadzenia inwentaryzacji:

- należności wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz na dzień 31 grudnia 2022 r. (ujętych na kontach: 222, 225, 226 i 234 – poza należnościami zinwentaryzowanymi drogą potwierdzenia sald) drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 3 *ustawy o rachunkowości* w zw. z postanowieniami *Instrukcji inwentaryzacyjnej* wprowadzonej Zarządzeniem Nr 18/2011 Wójta Gminy Morzeszczyn z dnia 29.04.2011 r. w sprawie wprowadzenia w Urzędzie Gminy Morzeszczyn *Instrukcji Inwentaryzacyjnej* – str. 34 - 35, 140 - 142 protokołu.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację m. in. środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy oraz wymienionych w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe – drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników.

Natomiast z postanowień ww. Instrukcji wynika, że przeprowadzoną weryfikację należy udokumentować protokołem;

- paliwa (ujętego na koncie 310 – *Materiały*) wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. drogą spisu z natury, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 1 *ustawy o rachunkowości* – str. 137 - 139 protokołu.

Zgodnie z ww. przepisem jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów pieniężnych (z wyjątkiem zgromadzonych na rachunkach bankowych), papierów wartościowych w postaci materialnej, rzeczowych składników aktywów obrotowych, środków trwałych oraz nieruchomości zaliczonych do inwestycji, z zastrzeżeniem pkt 3, a także maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie - drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic;

c) brak sporządzenia w 2021 r. zbiorczego zestawienia stanu mienia gminy (zinwentaryzowanego drogą spisu z natury wg stanu na dzień 30 września 2021 r.) na dzień ustalenia stanu wynikającego z ksiąg rachunkowych (tj. na dzień bilansowy), które zawierałoby przychody i rozchody mające miejsce pomiędzy dniem przeprowadzenia inwentaryzacji a dniem 31 grudnia 2021 r., czym naruszono art. 26 ust. 3 pkt 1 *ustawy o rachunkowości* – str. 140 protokołu.

W myśl art. 26 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy termin i częstotliwość inwentaryzacji, uważa się za dotrzymane, jeżeli inwentaryzację składników aktywów – z wyłączeniem aktywów pieniężnych, papierów wartościowych, produktów w toku produkcji oraz materiałów, towarów i produktów gotowych, określonych w art. 17 ust. 2 pkt 4 tej ustawy - rozpoczęto nie wcześniej niż 3 miesiące przed końcem roku obrotowego, a zakończono do 15. dnia następnego roku, ustalenie zaś stanu nastąpiło przez dopisanie lub odpisanie od stanu stwierdzonego drogą spisu z natury lub potwierdzenia salda - przychodów i rozchodów (zwiększeń

i zmniejszeń), jakie nastąpiły między datą spisu lub potwierdzenia a dniem ustalenia stanu wynikającego z ksiąg rachunkowych, przy czym stan wynikający z ksiąg rachunkowych nie może być ustalony po dniu bilansowym;

- d) nierozliczenie w księgach rachunkowych 2021 r. różnic inwentaryzacyjnych ujawnionych w wyniku przeprowadzonej w roku 2021 inwentaryzacji środków trwałych przeprowadzonej drogą spisu z natury (różnica wyniosła 21.545,17 zł), czym naruszono art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości – str. 140 protokołu.

W myśl wskazanych przepisów przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych. Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji.

Wskazane różnice zostały rozliczone w księgach 2022 r.

3. Przypadki nieprawidłowości przy udzielaniu zamówień publicznych, a mianowicie:

- a) nieobjęcie zabezpieczeniem należytego wykonania umowy pełnego okresu realizacji zadania: *Budowa remizy OSP wraz z zagospodarowaniem terenu w m. Morzeszczyn* w związku z podpisaniem w dniu 12 kwietnia 2022 r. Aneksu nr 1 do umowy 4/2021 z dnia 14 lipca 2021 r., mocą którego przedłużono termin wykonania umowy z dnia 30 kwietnia 2022 r. do dnia 15 czerwca 2022 r. w sytuacji, gdy zabezpieczenie wniesione w formie gwarancji ubezpieczeniowej obejmowało okres od dnia 14 lipca 2021 r. do dnia 30 maja 2022 r., czym naruszono postanowienia Specyfikacji Warunków Zamówienia dotyczącej przedmiotowego zamówienia (gdzie wymagano wniesienia zabezpieczenia w wysokości 5% wartości zamówienia) w zw. z art. 449 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.) – str. 89 - 91 protokołu.

Zgodnie z przywołanym przepisem zabezpieczenie należytego wykonania umowy (o ile jego wniesienia żąda zamawiający) służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

W tym przypadku, należy zwrócić również uwagę na art. 453 ww. ustawy, który określa zasady (w tym termin zwrotu) wnoszenia zabezpieczenia wskazując, że zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania umowy. Przepisy ww. ustawy nie określają dokładnego okresu obowiązywania omawianego zabezpieczenia, jednakże pośrednio z przytoczonych przepisów wynika, że co do zasady zabezpieczenie powinno być wniesione na cały okres realizacji umowy, a zwracane jest po wykonaniu zamówienia i uznaniu przez zamawiającego za należyście wykonane, chyba że dokumenty zamówienia stanowią inaczej;

- b) nieterminowe zamieszczenie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń o wykonaniu umowy w przypadku zamówień publicznych na:

- *Budowę remizy OSP wraz z zagospodarowaniem terenu w m. Morzeszczyn* (protokół odbioru końcowego robót podpisano w dniu 20 czerwca 2022 r., natomiast ogłoszenie o wykonaniu umowy zamieszczono w dniu 28 sierpnia 2023 r. – opóźnienie wyniosło 404 dni) – str. 89 - 94 protokołu,
- *Budowę drogi gminnej nr 227020G w miejscowości Morzeszczyn* (protokół odbioru końcowego robót podpisano w dniu 9 maja 2023 r., natomiast ogłoszenie o wykonaniu umowy zamieszczono w dniu 14 lipca 2023 r. – opóźnienie wyniosło 36 dni) – str. 95 - 97 protokołu,

czym naruszono art. 448 ustawy *Prawo zamówień publicznych*.

Stosownie do treści wskazanego przepisu zamawiający w terminie 30 dni od wykonania umowy zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o wykonaniu umowy.

4. Liczne przypadki przekroczenia zakresu upoważnienia do dokonywania wydatków ze środków publicznych wynikającego z granicy planu finansowego Urzędu Gminy w Morzeszczynie na 2022 r. w łącznej wysokości 63.544,82 zł, z tego w:
- rozdz. 01043 § 4300 - wg stanu na dzień 20 grudnia 2022 r. o kwotę 617,77 zł,
 - rozdz. 01043 § 4430 - wg stanu na dzień 6 grudnia 2022 r. o kwotę 24,59 zł,
 - rozdz. 01044 § 4300 - wg stanu na dzień 12 sierpnia 2022 r. o kwotę 907,45 zł,
 - rozdz. 01044 § 4300 - wg stanu na dzień 26 września 2022 r. o kwotę 1 444,08 zł,
 - rozdz. 01044 § 4300 - wg stanu na dzień 15 grudnia 2022 r. o kwotę 179,80 zł,
 - rozdz. 60016 § 4430 - wg stanu na dzień 12 sierpnia 2022 r. o kwotę 5,60 zł,
 - rozdz. 70005 § 4210 - wg stanu na dzień 14 listopada 2022 r. o kwotę 471,85 zł,
 - rozdz. 70005 § 4210 - wg stanu na dzień 9 grudnia 2022 r. o kwotę 179,97 zł,
 - rozdz. 70007 § 4430 - wg stanu na dzień 6 grudnia 2022 r. o kwotę 1 599,54 zł,
 - rozdz. 75023 § 3020 - wg stanu na dzień 15 listopada 2022 r. o kwotę 242,95 zł,
 - rozdz. 75023 § 4110 - wg stanu na dzień 21 listopada 2022 r. o kwotę 1 820,38 zł,
 - rozdz. 75095 § 4300 - wg stanu na dzień 30 sierpnia 2022 r. o kwotę 2 247,83 zł,
 - rozdz. 75095 § 4300 - wg stanu na dzień 20 grudnia 2022 r. o kwotę 159,58 zł,
 - rozdz. 75095 § 4300 - wg stanu na dzień 29 grudnia 2022 r. o kwotę 3 926,79 zł,
 - rozdz. 75412 § 3030 - wg stanu na dzień 20 grudnia 2022 r. o kwotę 303,86 zł,
 - rozdz. 75412 § 4260 - wg stanu na dzień 27 września 2022 r. o kwotę 135,92 zł,
 - rozdz. 75412 § 4300 - wg stanu na dzień 12 sierpnia 2022 r. o kwotę 4 397,99 zł,
 - rozdz. 75412 § 4300 - wg stanu na dzień 20 grudnia 2022 r. o kwotę 441,36 zł,
 - rozdz. 75702 § 8110 - wg stanu na dzień 25 sierpnia 2022 r. o kwotę 9 889,84 zł,
 - rozdz. 75702 § 8110 - wg stanu na dzień 20 grudnia 2022 r. o kwotę 20 033,47 zł,
 - rozdz. 85295 § 4110 - wg stanu na dzień 5 lipca 2022 r. o kwotę 213,10 zł,
 - rozdz. 85295 § 4260 - wg stanu na dzień 26 września 2022 r. o kwotę 112,20 zł,
 - rozdz. 85502 § 2910 - wg stanu na dzień 6 lipca 2022 r. o kwotę 254,21 zł,
 - rozdz. 85502 § 4560 - wg stanu na dzień 6 lipca 2022 r. o kwotę 191,82 zł,
 - rozdz. 90003 § 4300 - wg stanu na dzień 14 listopada 2022 r. o kwotę 1 119,93 zł,
 - rozdz. 90003 § 4300 - wg stanu na dzień 14 grudnia 2022 r. o kwotę 1 149,93 zł,
 - rozdz. 92105 § 4260 - wg stanu na dzień 27 września 2022 r. o kwotę 1 337,75 zł,
 - rozdz. 92105 § 4270 - wg stanu na dzień 15 grudnia 2022 r. o kwotę 9 361,60 zł,
 - rozdz. 92105 § 4300 - wg stanu na dzień 9 sierpnia 2022 r. o kwotę 773,66 zł,
- czym naruszono art. 44 ust. 1 w zw. z art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) – str. 64 - 66 protokołu.

Stosownie do wskazanych przepisów wydatki publiczne mogą być ponoszone w wysokości ustalonej w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, co wynika z zasady gospodarki finansowej polegającej na tym, że dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

5. Wykazanie w sprawozdaniach finansowych Urzędu Gminy Morzeszczyn za 2022 r. (bilansie, rachunku zysków i strat oraz zestawieniu zmian w funduszu) kwot nie znajdujących odzwierciedlenia w danych wynikających z ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy w Morzeszczynie, czym naruszono art. 4 ust. 1 i 2 ustawy *o rachunkowości* w zw. z § 23 ust. 3 pkt 1 *rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych*

oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – str. 24 - 32 protokołu.

Stosownie do treści art. 4 ust. 1 i 2 ww. ustawy jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy, a zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Natomiast ze wskazanych przepisów ww. rozporządzenia wynika, że bilans powinien zawierać informacje w zakresie ustalonym dla jednostki budżetowej w załączniku nr 5 do tego rozporządzenia.

6. Sporządzenie sprawozdania Rb-27S na koniec 2022 r. na podstawie konta 901 – *Dochody budżetu* (w Urzędzie Gminy nie prowadzono ewidencji dochodów na koncie 130 – *Rachunek bieżący jednostki* według obowiązującej klasyfikacji budżetowej), czym naruszono postanowienia § 3 ust. 3 Załącznika 37 *Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego* do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie *sprawozdawczości budżetowej* (Dz. U. z 2022 r. poz. 144 z późn. zm.) – str. 22 - 23 protokołu.

Przywołany przepis nakazuje sporządzać sprawozdania jednostkowe z wykonania planu dochodów budżetowych jednostek budżetowych w zakresie wpływów planowanych, należnych, wykonanych oraz należności pozostałych do zapłaty i nadpłat. Dochody wykonane wykazuje się na podstawie danych księgowości analitycznej dochodów budżetowych do rachunku bieżącego - subkonto dochodów powiększone o środki w drodze, które nie wpłynęły na rachunek bieżący - subkonto dochodów do końca okresu sprawozdawczego, stanowiące wpłaty z tytułu dochodów dokonanych w kasie jednostki, w placówce pocztowej w rozumieniu *ustawy - Prawo pocztowe*, w biurze usług płatniczych, w instytucji płatniczej lub w instytucji pieniądza elektronicznego i zapłaconych kartą płatniczą oraz wpłaty przekazane do banków w ramach zastępczej obsługi kasowej.

Z powyższego wynika, że, aby poprawnie sporządzić sprawozdanie Rb-27S, należy prowadzić konto ujmujące dochody rachunku bieżącego jednostki.

7. Brak sporządzenia dla Urzędu Gminy Morzeszczyn (jednostki budżetowej) jednostkowego sprawozdania z operacji finansowych Rb-Z wg stanu na koniec IV kwartału 2022 r. obejmującego zakresem zarówno urząd będący jednostką budżetową, jak i jej organ, czym naruszono postanowienia § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie *sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych* (Dz. U. z 2020 r. poz. 2396) – str. 121 protokołu.

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych sprawozdanie jednostkowe sporządza kierownik jednostki na podstawie ksiąg rachunkowych lub ewidencji księgowej danej jednostki oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki, a sprawozdanie łączne sporządzają jednostki samorządu terytorialnego, na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek im podległych i własnego sprawozdania jednostkowego.

Z ust. 2 tego paragrafu wynika z kolei, że w przypadku jednostki samorządu terytorialnego własne sprawozdanie jednostkowe obejmuje zakresem zarówno urząd będący jednostką budżetową, jak i jej organ.

W gminie w ww. okresie sporządzono dwa odrębne sprawozdania jednostkowe, tj. gminy jako organu i Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej.

8. Prowadzenie w 2022 r. w jednostce kontroli zarządczej z naruszeniem przepisów określonych w zarządzeniu Wójta Gminy Morzeszczyn Nr 41/10 z dnia 30 grudnia 2010 w sprawie *określenia sposobu prowadzenia kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Morzeszczynie i gminnych jednostkach organizacyjnych oraz zasad jej koordynacji* (ze zmianami) poprzez:
- niesporządzenie protokołu pokontrolnego z przeprowadzonej kontroli zarządczej – czego wymaga § 13 ww. zarządzenia,
 - nieudokumentowanie przeprowadzonej samooceny w jednostce – czego wymaga § 28 ww. zarządzenia – str. 12 - 14 protokołu.

Ponadto w trakcie kontroli stwierdzono, że w gminie nie podjęto uchwały w sprawie ustalenia wysokości stawek procentowych opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości, który może nastąpić:

- w wyniku wybudowania urządzeń infrastruktury technicznej – art. 146 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.),
- w wyniku wydzielenia nieruchomości na skutek ich scalenia i podziału – art. 107 ust. 1 i 2 ww. ustawy, czego wymagają wskazane przepisy ww. ustawy – str. 50 - 52 protokołu.

Zgodnie z art. 146 ust. 2 ww. ustawy wysokość opłaty adiacenckiej wynosi nie więcej niż 50% różnicy między wartością, jaką nieruchomość miała przed wybudowaniem urządzeń infrastruktury technicznej a wartością, jaką nieruchomość ma po ich wybudowaniu [wyjątek zawarty w art. 146 ust. 2a ww. ustawy – przewiduje do 75% wzrostu wartości nieruchomości położonych na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. *o rewitalizacji* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 485 z późn. zm.)]. Wysokość ww. stawek procentowych opłaty adiacenckiej ustala rada gminy w drodze uchwały.

Natomiast w myśl art. 107 ust. 1 ww. ustawy osoby, które otrzymały nowe nieruchomości wydzielone w wyniku scalenia i podziału, są zobowiązane do wniesienia na rzecz gminy opłat adiacenckich w wysokości do 50% wzrostu wartości tych nieruchomości, w stosunku do wartości nieruchomości dotychczas posiadanych. Przy ustalaniu wartości dotychczas posiadanych nieruchomości nie uwzględnia się wartości urządzeń, drzew i krzewów, o których mowa w art. 106 ust. 1 ww. ustawy, jeżeli zostało za nie wypłacone odszkodowanie.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że ustalenie stawki procentowej opłaty adiacenckiej stanowi obowiązek rady gminy, bowiem dopiero na jej podstawie wójt (burmistrz, prezydent miasta) w drodze decyzji ustala i określa wysokość opłaty adiacenckiej, stanowiącej dochód gminy. Brak stosownej uchwały prowadzi do nieuprawnionej rezygnacji ze źródła dochodów danej jednostki samorządu terytorialnego (vide: J. Jaworski, A. Prusaczyk, A. Tułodziecki, M. Wolanin *Ustawa o gospodarce nieruchomościami. Komentarz*, wyd. C. H. Beck 2015 r., Legalis; por. również: wyrok WSA w Gliwicach z dnia 28 lutego 2007 r. sygn. II SA/GL 654/06, wyrok NSA Ośrodek Zamiejscowy w Katowicach z 25.07.2000 r. sygn. II SA/KA 2952/98, wyrok NSA z dnia 14 stycznia 2003 r. sygn. I SA 2293/02).

Podając powyższe do wiadomości Pana Wójta, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o *regionalnych izbach obrachunkowych*, proszę o spowodowanie usunięcia przedstawionych nieprawidłowości poprzez:

1. ewidencjonowanie zdarzeń gospodarczych zgodnie z postanowieniami ustawy o *rachunkowości, rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych*

oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz obowiązującymi w jednostce zasadami rachunkowości,

2. przeprowadzanie inwentaryzacji mienia gminy zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz uregulowaniami wewnętrznymi, ustalanie stanu mienia gminy przez dopisanie lub odpisanie od stanu stwierdzonego drogą spisu z natury – przychodów i rozchodów (zwiększeń i zmniejszeń), jakie nastąpiły między datą spisu a dniem ustalenia stanu wynikającego z ksiąg rachunkowych, a także prawidłowe rozliczanie wyników przeprowadzanych inwentaryzacji,
3. udzielanie zamówień publicznych zgodnie z postanowieniami ustawy *Prawo zamówień publicznych*,
4. dokonywanie wydatków publicznych w granicach planu finansowego,
5. sporządzanie sprawozdań finansowych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
6. sporządzanie jednostkowych sprawozdań budżetowych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
7. sporządzanie sprawozdań z operacji finansowych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
8. przestrzeganie przepisów wewnętrznych jednostki regulujących zasady funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Morzeszyczynie.

Proszę również wyeliminować wszystkie pozostałe uchybienia i nieprawidłowości wyszczególnione w protokole kontroli.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z treścią art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego zawiadomić Izbę o sposobie wykonania wniosków lub przyczynach ich niewykonania.

Wykonanie wskazanych wyżej zaleceń może być objęte kontrolą sprawdzającą, zgodnie z art. 7a ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Do wniosków zawartych w powyższym wystąpieniu (zgodnie z art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych) przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku za pośrednictwem Prezesa tutejszej Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez
Luiza Budner - Iwanicka; RIO w
Gdańsku
Data: 2023.12.22 13:51:19 CET

Luiza Budner – Iwanicka

Prezes

Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

Do wiadomości:

Pani Katarzyna Bandźmiera – Przewodnicząca Rady Gminy Morzeszczyn.